

Lampiran 3

Hasil Uji Coba Angket Penelitian

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
1	2	3	2	3	3	3	5	3	2	3	2	2	4	4	3	4	5	3	2	3	3	5	3	3	3	2	2	
2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
3	4	4	5	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	3	2		
4	4	5	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	5	4	4	4	3	2		
5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4		
6	4	5	5	3	4	2	5	2	3	2	2	4	2	3	3	2	2	3	4	2	2	2	3	4	2	2		
7	4	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5	4	4	5	4	5	5	5	5	5	4	4		
8	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	5	2	4	
9	4	5	5	4	5	4	4	5	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5	2	4	4	5	4	4	4	4	5	
10	3	4	2	4	2	4	4	3	4	5	4	4	3	5	5	4	4	3	5	4	4	4	4	4	3	2	1	
11	5	4	5	5	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	4	4	5	5		
12	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4		
13	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	2	4	5	4	4	4	4	2	5	
14	5	5	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	
15	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4		
16	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	2	4	2	5	5	2	4	2		
17	5	5	4	4	5	4	4	4	5	4	4	4	5	5	5	4	4	5	5	2	5	4	4	4	4	5	5	
18	5	5	5	4	5	4	2	4	4	5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	4	5	5	5	2	4	4	5	
19	4	5	4	4	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	5	4	4	4	2	4	
20	4	5	5	5	5	3	4	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	2	5	5	5	5	5	2	4	4	5	
21	4	4	5	4	4	5	5	4	4	4	4	2	4	5	5	5	4	2	4	4	5	5	5	5	4	5	2	
22	5	2	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	2	5	5		
23	4	4	4	4	4	4	3	4	4	4	4	2	5	4	4	5	5	4	4	4	5	5	4	4	4	2		
24	5	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5	2	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4			
25	5	5	5	4	4	4	3	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	2	2		
26	5	5	5	5	5	2	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	5	4	5		
27	4	2	2	5	5	4	4	5	5	2	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	3	4	3		
28	5	2	5	3	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4			
29	5	5	4	5	4	4	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5	4	5	5	5	5	2	5	4		
30	5	2	5	5	4	4	4	4	5	5	5	2	5	5	5	5	5	4	2	4	4	4	4	2	4	4		
rhit	0.61	0.14	0.41	0.62	0.43	0.60	-	0.27	0.76	0.59	0.57	0.74	0.34	0.70	0.44	0.40	0.59	0.39	0.59	0.28	0.56	0.64	0.52	0.69	0.08	0.80	0.58	0.63
rta b	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36	0.36		
Ket	vali d	dro p	vali d	vali d	vali d	valid	drop	vali d	vali d	vali d	vali d	vali d	dro p	vali d	vali d	vali d	vali d	vali d	dro p	vali d	vali d	vali d	vali d	dro p	vali d	vali d		

28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54
3	3	2	3	4	2	3	2	2	3	4	2	3	1	2	4	3	4	2	3	3	4	3	4	3	4	4
4	3	4	4	4	5	5	5	5	4	3	4	3	5	5	5	3	4	4	3	3	4	4	4	5	4	4
4	4	4	5	5	5	4	4	5	4	4	4	3	1	3	5	3	4	4	3	4	5	5	4	3	4	5
4	4	4	4	5	4	5	5	5	5	3	4	3	2	4	5	2	4	4	3	4	5	5	4	5	4	4
4	4	5	5	4	5	4	4	5	5	2	5	4	5	5	4	3	3	3	1	4	5	5	5	5	3	5
2	2	3	2	4	3	2	2	2	3	5	4	2	2	5	5	2	3	4	5	2	3	2	4	2	2	5
5	4	4	5	4	5	4	4	4	5	5	5	3	5	5	5	5	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5
4	4	5	4	4	4	4	5	5	4	4	5	4	5	4	4	5	5	5	4	3	4	4	4	4	4	4
4	4	5	5	4	4	5	5	5	2	4	4	3	4	2	5	5	4	4	3	4	2	3	3	4	4	2
3	3	3	4	4	4	3	2	5	4	4	2	3	2	2	5	2	2	3	3	2	4	2	4	5	4	4
4	5	4	5	4	5	5	4	4	3	4	4	4	3	4	5	2	5	4	4	3	5	4	4	4	3	3
4	4	4	5	4	5	4	4	5	5	1	5	2	5	4	5	5	5	5	1	4	5	5	5	5	5	5
4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	5	5	3	3	5	3	4	3	5	5	4	4	4	4	4
4	4	5	5	4	5	4	4	5	4	4	4	3	3	5	5	3	4	4	3	4	4	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	3	4	5	4	2	4	3	3	2	3	4	2	4	4	2	3	5
4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	3	4	2	4	5	2	3	4	3	4	4	5	4	4	4
4	4	5	5	4	5	4	4	5	4	4	4	3	4	2	5	5	4	2	5	3	5	5	5	2	5	1
5	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	5	3	5	4	4	3	5	3	5	3	5	5	5	3	4	4
4	4	4	5	4	5	4	4	2	5	4	5	4	5	4	4	5	5	2	4	4	2	3	3	4	5	5
4	4	5	4	4	4	5	5	5	4	4	4	3	4	3	3	5	5	3	4	4	4	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	3	2	3	4	2	4	4	2	2	3	5
4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	3	2	3	4	2	4	4	4	4	4	4
4	4	5	4	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	3	4	5	4	4	4	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	4	2	5	3	4	5	5	5	2	5
4	4	4	5	4	4	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	4	2	5	3	4	5	5	5	2	5
4	4	4	5	4	4	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	4	2	5	3	4	5	5	5	2	5
4	4	5	4	4	4	4	5	5	5	2	5	4	5	5	5	5	5	2	4	4	2	5	2	5	2	5
4	4	5	4	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	4	2	5	3	4	5	5	5	2	5
4	4	4	5	4	5	4	4	5	5	4	4	3	4	2	5	5	4	2	5	3	4	5	5	5	2	5
4	4	5	4	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5	2	4	4	2	5	4	4	4	5
4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	3	4	2	5	5	5</td									

Hasil Analisis Realibilitas Uji Coba Angket Penelitian

No	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	
1	3	3	2	3	2	3	2	2	3	2	3	1	2	3	4	2	3	4	3	3	4	4	2	
2	4	3	4	4	5	5	5	5	4	4	3	5	5	3	4	4	3	4	4	5	4	4	3	
3	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4	3	1	3	3	4	4	4	5	5	3	4	4	3	
4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	4	3	2	4	2	4	4	4	5	5	5	4	5	3	
5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	3	3	3	4	5	5	5	5	3	2	5
6	2	2	3	2	3	2	2	2	3	4	2	2	5	2	3	4	2	3	2	2	2	2	2	
7	5	4	4	5	5	4	4	4	5	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	
8	4	4	5	4	4	4	5	5	4	5	4	5	4	5	5	5	5	3	4	4	4	4	5	
9	4	4	5	5	4	5	5	2	4	3	4	2	5	4	4	4	4	2	3	4	4	4	3	
10	3	3	3	4	4	3	2	5	4	2	3	2	2	2	2	3	2	4	2	5	4	2	2	
11	4	5	4	5	5	4	4	3	4	4	3	4	2	5	4	3	5	4	4	4	4	4	4	
12	4	4	4	5	5	4	4	5	5	5	2	5	4	5	5	5	4	5	5	5	5	3	3	
13	4	4	4	4	4	5	5	5	4	4	5	5	3	5	3	4	5	5	4	4	4	3	4	
14	4	4	5	5	5	4	4	5	4	4	3	3	5	3	4	4	4	4	5	4	4	3	3	
15	4	4	4	5	5	4	4	4	3	5	4	2	4	3	2	3	2	4	4	2	3	4	2	
16	4	4	4	4	4	5	5	5	4	3	4	2	4	2	3	4	4	4	5	4	4	4	3	
17	4	4	5	5	5	4	4	2	5	5	2	3	5	5	4	2	3	5	5	2	5	3	5	
18	5	4	5	4	4	5	5	4	4	5	3	5	4	3	5	3	3	5	5	3	4	3	1	
19	4	4	4	5	5	4	4	2	5	5	4	4	5	2	4	4	3	4	5	5	5	2	4	
20	4	4	5	4	4	4	5	5	5	2	3	3	2	4	2	2	5	2	2	5	4	4	4	
21	4	4	5	4	5	5	5	5	4	4	3	2	4	2	4	2	4	5	4	4	4	3	2	
22	4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4	5	4	3	4	5	5	5	4	
23	5	5	4	4	5	5	4	4	5	3	3	3	3	2	3	4	4	3	3	4	4	3	4	
24	4	4	5	4	4	4	5	5	5	3	4	3	4	5	3	3	5	5	5	4	3	4	4	
25	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	3	2	5	2	4	3	4	4	4	4	5	3	4	
26	5	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	5	3	5	5	3	4	5	4	5	3	4	
27	4	4	4	4	5	3	4	5	5	5	3	3	2	3	4	3	2	3	3	3	4	2	3	
28	4	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	3	
29	4	4	5	5	5	4	4	4	4	3	5	5	4	5	5	5	5	5	4	4	4	5	3	
30	4	4	4	5	5	5	4	5	4	3	5	5	4	2	3	3	3	4	3	4	4	3	3	
Var	0.34	0.34	0.53	0.53	0.53	0.62	0.76	1.24	0.49	0.83	0.88	1.97	0.93	1.48	0.74	0.93	0.88	0.67	1.03	0.95	0.51	0.94	1.25	

No	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	Jumlah
1	2	2	3	2	2	2	2	4	4	5	5	5	5	5	4	4	4	4	4	2	4	204
2	5	4	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	4	2	4	4	4	4	5	4	297
3	4	5	5	5	4	4	5	4	5	5	4	4	4	4	5	4	5	4	4	5	4	272
4	4	4	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	5	4	5	4	4	5	5	3	5	277
5	5	5	5	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5	5	5	4	5	4	4	4	294
6	2	3	3	2	3	3	3	2	2	2	2	1	2	2	3	3	2	3	4	2	1	165
7	5	5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	4	5	5	4	5	305
8	4	4	5	5	4	5	5	5	4	4	4	4	4	5	4	5	5	4	5	3	5	288
9	4	5	5	4	4	5	5	4	4	5	4	4	4	4	5	5	4	4	4	5	4	275
10	4	3	3	2	3	3	4	4	5	5	4	5	4	5	3	3	2	3	3	5	5	223
11	4	5	5	5	4	4	4	4	4	5	4	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5	287
12	4	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	4	4	5	5	5	5	5	4	5	5	298
13	4	4	5	5	5	4	4	5	4	4	4	4	3	4	4	5	5	5	4	4	5	284
14	5	5	5	4	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	5	5	5	4	285
15	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	281
16	4	4	5	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	5	5	273
17	5	5	5	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	5	5	4	4	281
18	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	4	4	4	4	5	5	5	4	5	5	4	288
19	5	5	4	5	5	5	4	4	5	4	5	4	4	5	5	4	5	5	5	4	4	283
20	4	4	5	4	5	5	5	4	4	4	4	5	4	5	4	5	4	5	5	5	4	280
21	5	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	273
22	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	4	5	5	5	5	300
23	5	4	5	5	5	3	5	4	4	4	5	4	4	5	4	5	5	5	3	5	4	266
24	5	4	4	5	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	286
25	5	5	5	5	4	5	5	4	4	4	5	5	5	4	5	5	5	4	5	5	4	278
26	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	302
27	4	5	5	4	5	3	3	4	4	2	2	4	2	1	5	5	4	5	3	3	4	246
28	5	4	4	5	4	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4	4	5	4	5	5	5	287
29	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	5	5	4	5	5	5	5	305
30	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5	4	288
Var	0.64	0.60	0.45	0.86	0.59	0.72	0.60	0.44	0.42	0.64	0.60	0.60	0.63	0.82	0.60	0.39	0.65	0.39	0.46	0.86	0.66	916.15

Laporan Hasil Uji coba Instrumen

Instumen Non Test (Kuisioner) Motivasi Berlatih

Untuk memperoleh validitas instrument non tes dilakukan uji coba instrumen. Setelah data didapat dan ditabulasikan, maka dilakukan dengan analisis faktor, yaitu dengan mengkorelasikan antara skor item instrument dengan rumus *Pearson Product Moment* adalah

$$r_{\text{hitung}} = \frac{n \cdot \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{((n \sum X^2 - (\sum X)^2)(n \sum Y^2 - (\sum Y)^2))}}$$

Setelah memperoleh nilai koefisien korelasi (r_{hitung}), nilai koefisien korelasi dibandingkan dengan nilai tabel *Product Moment* dengan $\alpha = 0.05$ dan derajat kebebasan ($dk = n-2$). Kaidah keputusan:

Jika $r_{\text{hitung}} > r_{\text{tabel}}$ berarti valid

Jika $r_{\text{hitung}} < r_{\text{tabel}}$ berarti tidak valid

Contoh validitas item 1(satu) adalah:

r_{hitung} =Error! Reference source not found.

Keterangan :

r_{hitung} = Koefisien korelasi

X = Jumlah skor item

Y = jumlah skor total (seluruh item)

n = jumlah responden

Tabel Uji validitas butir 1

No	X	Y	X2	Y2	XY
1	2	257	4	66049	514
2	5	357	25	127449	1785
3	4	333	16	110889	1332
4	4	334	16	111556	1336
5	4	350	16	122500	1400
6	4	222	16	49284	888
7	4	369	16	136161	1476
8	5	345	25	119025	1725
9	4	327	16	106929	1308
10	3	283	9	80089	849
11	5	345	25	119025	1725
12	4	354	16	125316	1416
13	5	337	25	113569	1685
14	5	344	25	118336	1720
15	4	340	16	115600	1360
16	4	326	16	106276	1304
17	5	340	25	115600	1700
18	5	342	25	116964	1710
19	4	342	16	116964	1368
20	4	333	16	110889	1332
21	4	325	16	105625	1300
22	5	356	25	126736	1780
23	4	317	16	100489	1268
24	5	344	25	118336	1720
25	5	329	25	108241	1645
26	5	360	25	129600	1800
27	4	296	16	87616	1184
28	5	342	25	116964	1710
29	5	359	25	128881	1795
30	5	337	25	113569	1685
jumlah	131	9945	587	3324527	43820

Keterangan :

X = Skor item nomor 1

Y = Total skor keseluruhan item

$$r_{hitung} = \frac{N \sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{\{N \sum x^2 - (\sum x)^2\}\{N \sum y^2 - (\sum y)^2\}}}$$

$$\begin{aligned}
 &= \frac{30(43820) - (131)(9945)}{\sqrt{[(30(587) - (131)^2)(30(3324527 - (9945)^2)]}} \\
 &= \frac{1314600 - 1302795}{\sqrt{[(17610 - 17161)(99735810 - 98903025)}} \\
 &= \frac{11805}{\sqrt{[(449)(832782)}} \\
 &= \frac{11805}{\sqrt{373920465}} = 0.61
 \end{aligned}$$

Keterangan:

- $\sum X$ = jumlah skor masing-masing item
- $\sum Y$ = jumlah skor total seluruh item
- $\sum XY$ = jumlah skor antara X dan Y
- N = jumlah responden
- X^2 = kuadrad skor masing-masing item
- Y^2 = kuadrad skor skor total

Kriteria : bila $r_{hitung} > r_{tabel}$ = angket valid

Ternyata dari perhitungan diperoleh koefisien korelasi 0.61, dengan r_{hitung} yang digunakan pada taraf signifikansi $\alpha = 0.05$ dengan $n = 30$ maka didapat $r_{tabel} = 0.361$. jadi didapat $r_{hitung} (0.61) > r_{tabel} (0.361)$. maka dapat disimpulkan butir item 1 valid.

Angket yang sudah di uji validitasnya, dari 80 item pernyataan, yang valid adalah 66 item pernyataan dan terdapat 14 item pernyataan yang gugur yaitu nomor 2, 7, 12, 19, 24, 32, 38, 43, 47, 51, 54, 66, 74, dan 80 Sehingga jumlah jumlah item yang dipakai dalam penelitian ini berjumlah 66 item, untuk lebih jelas dapat diluhat pada tabel berikut:

Tabel. Uji Validitas Butir Angket Motivasi Berlatih

No	r _{hitung}	r _{tabel}	keterangan	No	r _{hitung}	r _{tabel}	keterangan
1	0.61	0.36	Valid	24	0.08	0.36	Drop
2	0.14	0.36	Drop	25	0.8	0.36	Valid
3	0.41	0.36	Valid	26	0.58	0.36	Valid
4	0.62	0.36	Valid	27	0.63	0.36	valid
5	0.43	0.36	Valid	28	0.77	0.36	valid
6	0.6	0.36	Valid	29	0.66	0.36	valid
7	-0.27	0.36	Drop	30	0.66	0.36	valid
8	0.76	0.36	Valid	31	0.79	0.36	valid
9	0.59	0.36	Valid	32	0.19	0.36	drop
10	0.57	0.36	Valid	33	0.63	0.36	valid
11	0.74	0.36	Valid	34	0.65	0.36	valid
12	0.34	0.36	Drop	35	0.7	0.36	valid
13	0.7	0.36	Valid	36	0.43	0.36	valid
14	0.44	0.36	Valid	37	0.46	0.36	valid
15	0.4	0.36	Valid	38	-0.26	0.36	drop
16	0.59	0.36	Valid	39	0.39	0.36	valid
17	0.39	0.36	Valid	40	0.4	0.36	valid
18	0.59	0.36	Valid	41	0.6	0.36	valid
19	0.28	0.36	Drop	42	0.43	0.36	valid
20	0.56	0.36	Valid	43	-0.05	0.36	drop
21	0.64	0.36	Valid	44	0.42	0.36	valid
22	0.52	0.36	Valid	45	0.42	0.36	valid
23	0.69	0.36	Valid	46	0.37	0.36	valid
47	-0.27	0.36	Drop	64	0.62	0.36	valid
48	0.49	0.36	Valid	65	0.48	0.36	valid
49	0.41	0.36	Valid	66	0.17	0.36	drop
50	0.69	0.36	Valid	67	0.47	0.36	valid
51	0.25	0.36	Drop	68	0.51	0.36	valid
52	0.43	0.36	Valid	69	0.45	0.36	valid
53	0.49	0.36	Valid	70	0.44	0.36	valid
54	0.00	0.36	Drop	71	0.43	0.36	valid
55	0.41	0.36	Valid	72	0.43	0.36	valid
56	0.46	0.36	Valid	73	0.53	0.36	valid
57	0.75	0.36	Valid	74	-0.21	0.36	drop
58	0.71	0.36	Valid	75	0.64	0.36	valid
59	0.67	0.36	Valid	76	0.53	0.36	Valid
No	r _{hitung}	r _{tabel}	keterangan	No	r _{hitung}	r _{tabel}	keterangan
60	0.77	0.36	Valid	77	0.47	0.36	valid
61	0.68	0.36	Valid	78	0.59	0.36	valid
62	0.71	0.36	Valid	79	0.65	0.36	valid
63	0.71	0.36	Valid	80	0.35	0.36	drop

Sementara itu untuk memperoleh reliabilitas instrument non tes (kuisioner) dapat dilakukan dengan menggunakan nilai *Alpha* dengan rumus

$$r_{11} = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum s_1}{S_t} \right)$$

Dimana :

- r_{11} = nilai Reliabilitas
 $\sum S_i$ = Jumlah varians skor tiap-tiap item
St = Varians total
K = Jumlah item

Instrumen dikatakan reliabel jika instrumen tersebut cukup baik sehingga mampu mengungkap data yang bisa dipercaya. Pengujian reliabilitas instrument untuk angket, menggunakan metode *alpha cronbach*, adapun langkah-langkahnya adalah:

$$Y = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$
$$Y = \frac{66}{66-1} \left\{ 1 - \frac{45.68}{916.15} \right\}$$
$$Y = \frac{66}{65} \{ 1 - 0.05 \} = 0.96$$

Ternyata dari perhitungan di atas diperoleh alpha cronbach sebesar 0,96. Jadi berdasarkan hasil pengolahan uji reliabilitas dapat disimpulkan bahwa tingkat keandalannya adalah sangat tinggi. Ini didasarkan pada kriteria nilai reliabilitas adalah sebagai berikut :

- 0,00 – 0,20 = sangat rendah
0,21 – 0,40 = rendah
0,41 – 0,60 = cukup
0,61 – 0,80 = tinggi
0,81 – 1,00 = sangat tinggi

Angket yang sudah di uji validitasnya, dari 80 item pernyataan, yang valid 66 item pernyataan dan terdapat 14 item pernyataan yang gugur yaitu nomor 2, 7, 12, 19, 24, 32, 38, 43, 47, 51, 54, 66, 74, dan 80. Sehingga jumlah jumlah item yang dipakai dalam penelitian ini berjumlah 66 item dan memiliki reliabelitas 0,96.